

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Anatolie Țurcan
Judecători – Luiza Gafton, Dumitru Mardari, Galina Stratulat și Iurie Bejenaru

judecând fără citarea părților recursul ordinar declarat de avocatul Luca Alexandru în numele inculpatei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2017, în cauza penală privind-o pe

Piscariova Liudmila xxxxx, născută la xxxxx,
originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.09.2012 – 26.12.2013;
Instanța de apel: 13.03.2014 – 20.05.2014;
Instanța de recurs: 30.09.2014 – 16.12.2014;
Instanța de apel: 23.01.2015 – 21.12.2015;
Instanța de recurs: 23.09.2016 – 20.12.2016;
Instanța de apel: 26.01.2017 – 07.04.2017;
Instanța de recurs: 06.02.2018 – 29.03.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, Piscariova Liudmila a fost achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.238 Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, de către organul de urmărire penală, Piscariova Liudmila a fost învinuită de faptul că, deținând funcția de director comercial al ÎPC „Akela” SRL xxxxx, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu persoane necunoscute, fiind cu ultimii în participație simplă, acționând cu intenție directă și urmărind scopul confecționării documentelor oficiale false care acordă drepturi, la 15 decembrie 2010, a semnat și a aplicat

ștampila ÎPC „Akela” SRL pe certificatul de salariu a aceleiași întreprinderi nr.53 din 15.12.2010, prin care se confirmă faptul că ea este angajata întreprinderii date și venitul lunar pentru ultimele 6 luni cu scăderea reținerilor din salariu constituie 3 246, 69 lei.

Pentru realizarea intențiilor sale criminale, și anume beneficierea de la BC „UniversalBank” SA a unui credit în sumă de 10 000 lei, Piscariova Liudmila a deținut și folosit un document oficial fals și anume a prezentat la 21 decembrie 2010 la oficiul central al băncii date, amplasat pe bd. Ștefan cel Mare 180 mun. Chișinău, certificatul de salariu nr.53 din 15.12.2010 eliberat de care ÎPC „Akela” SRL, și a primit de la banca menționată creditul solicitat în sumă de 10 000 lei pe un termen de până la 21.12.2012.

Conform informației prezentate de către Inspectoratul Fiscal pe municipiul Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanica, agentul economic SRL „Akela” cu c/f xxxxx nu a prezentat nici o dare de seamă referitor la salariu și alte plăți efectuate de către patron în folosul angajaților și privind impozitul pe venit reținut din aceste plăți.

Potrivit informației prezentate de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a stabilit că declarația persoanei asigurate Piscariova Liudmila, forma Rev-5 pentru anul 2010 nu a fost depusă de către nici o întreprindere pentru nici o perioadă.

Aceste acțiuni de către organul de urmărire penală au fost încadrate în baza art.361 alin.(2) Cod penal, adică *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de mai multe persoane.*

Ulterior, prin ordonanța din 18.11.2013 privind modificarea acuzației în ședința de judecată în sensul agravării ei, emisă de procurorul Axentiev Alexei, Piscariova Liudmila a fost învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art.238 Cod penal, și anume pentru faptul că, având intenția de a dobândi credit prin înșelăciune, acționând cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscând cu certitudine că certificatul de salariu nr.53 din 15 decembrie 2010, conform căruia este angajată și salariată ÎPC „Akela” SRL cu un salariu lunar în sumă de 3 246, 69 lei, este fals, la 21 decembrie 2010, a prezentat cu bună știință actul menționat împreună cu alte documente necesare la oficiul central al BC „UniversalBank” SA, amplasat pe adresa mun. Chișinău bd. Ștefan cel Mare 180, solicitând eliberarea creditului în sumă de 10 000 lei. În aceeași zi, fiind duși în eroare de documentele false prezentate, factorii de decizie a oficiului central al BC „UniversalBank”, au încheiat cu Piscariova Liudmila contractul de credit și au eliberat ultimei un credit în sumă de 10 000 lei.

Conform informației prezentate de către Inspectoratul Fiscal pe municipiul Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanica, agentul economic SRL „Akela” cu c/f xxxxx nu a prezentat nici o dare de seamă referitor la salariu și alte plăți efectuate de către patron în folosul angajaților și privind impozitul pe venit reținut din aceste plăți.

Potrivit informației prezentate de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a stabilit că declarația persoanei asigurate Piscariova Liudmila, forma Rev-5 pentru anul 2010 nu a fost depusă de către nici o întreprindere pentru nici o perioadă.

Prin aceste acțiuni, Piscariova Liudmila a cauzat BC „UniversalBank” SA un prejudiciu în sumă de 10 000 lei, ce constituie proporții mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Piscariova Liudmila să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art.238 Cod penal la 4 ani închisoare, iar în temeiul art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită să fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani, pe motiv că instanța a făcut o analiză eronată a probelor acuzării, neluând în considerație că vina inculpatei se demonstrează integral prin declarațiile martorilor și actele cauzei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014, a fost respins ca nefondat apelul procurorului.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, inițial lui Piscariova Liudmila i-a fost incriminată o infracțiune din categoria celor contra autorităților publice și a securității de stat, ulterior acesteia i s-a incriminat infracțiunea din domeniul economiei, din acest considerent învinuirea înaintată inițial și-a pierdut valoarea sa probantă de fapt. Mai mult, acuzatorul de stat modificând învinuirea în sensul agravării ei, nu a administrat alte probe în sensul dat, astfel încât noua învinuire înaintată este bazată pe aceleași probe administrate în cursul urmăririi penale

Totodată, verificând totalitatea probelor prezentate de către acuzare, instanța de apel a stabilit că nici un martor dintre cei audiați, inclusiv colaboratori ai BC „Universalbank” SA, nu au confirmat în ședința de judecată că anume inculpata a prezentat certificatul privind salariul său. Argumentul acuzării în acest sens a fost apreciat ca fiind unul declarativ, deoarece potrivit carnetului de muncă a inculpatei, aceasta ocupa funcția de director a ÎPC „Akela” SRL.

La fel, instanța de apel a indicat că, potrivit extrasului din contul eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale de Stat, Piscariova Liudmila într-adevăr primea un salariu în mărime de 4 000 lei, fapt confirmat și de către martorul Voloșina Tatiana atât în ședința primei instanțe, cât și în ședința instanței de apel. Astfel, instanța de apel a relevat și faptul că datele incluse în certificatul de salariu prezentat la BC „Universalbank” SA, corespund realității, Piscariova Liudmila având salariul indicat în acest certificat.

Instanța de apel a respins, ca nefondate argumentele procurorului, precum că prima instanță eronat a constatat că nu a fost întrunit elementul material al infracțiunii incriminate lui Piscariova Liudmila, deoarece chiar din plângerea depusă de către BC „Universalbank” SA reiese că Piscariova Liudmila din momentul primirii creditului în suma de 10 000 lei, a rambursat suma de 1 551,52 lei.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța nu a supus unei noi aprecieri probele administrate în cauza penală; - instanța a omis faptul că certificatul de salarizare prezentat de inculpată a fost fals, fapt confirmat prin raportul de expertiză, acesta

fiind un factor decisiv în vederea obținerii creditului; - modificarea învinuirii a fost necesară pentru calificarea corectă a faptei comise, iar circumstanțele de fapt nu și-au pierdut valoarea probantă; - în contractul constitutiv și statutul societății comerciale „Akela” se stipulează că, pentru a beneficia de un credit, certificatul de salarizare urma să fie semnat de director și de contabilul șef sau adjuncții lui.

6. Prin decizia Colegiului lărgit al Curții Supreme de Justiție din 16 decembrie 2014, a fost admis recursul procurorului, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției date, instanța de recurs a indicat că, instanța de apel nu s-a expus argumentat asupra motivelor indicate de procuror în apel, astfel au rămas fără apreciere următoarele probe: - originalul dosarului de creditare a lui Piscariova Liudmila, prin care se confirmă faptul că aceasta a solicitat și a primit de la BC „UniversalBank” SA credit în suma de 10 000 lei, precum și copia carnetului de muncă ridicat de la Voloșina Tatiana, care atestă că aceasta a demisionat de la SRL „Akela” la 31.03.2010; - extrasul Inspectoratului Fiscal de Stat, conform căruia se confirmă faptul că Voloșina Tatiana nu mai activa la SRL „Akela” din data de 31.03.2010; - raportul de expertiză nr.419 din 24.08.2012; - răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale, conform căruia Piscariova Liudmila a fost înregistrată ca persoană asigurată în sistemul public de asigurări sociale și i-a fost atribuit cod personal, însă pentru anul 2010 pentru Piscariova Liudmila forma REV 5 nu a fost prezentată de nici o întreprindere; - răspunsul Inspectoratului Fiscal de Stat, potrivit căruia, conform bazei de date agentul economic „Akela” SRL nu a prezentat nici o dare de seamă la salariul și alte plăți efectuate de către patron în folosul angajaților.

De asemenea, instanța de recurs a evidențiat faptul că instanța de apel, la menținerea soluției de achitare a lui Piscariova Liudmila nu a indicat motivele pertinente, care au stat la baza formării concluziei că în speța dată, lipsește urmarea prejudiciabilă prevăzută de norma penală imputată inculpatei, și anume că prejudiciul cauzat este mai mic de 500 unități convenționale, omițând faptul că inculpata a solicitat și a primit de la BC „UniversalBank” SA un credit în sumă totală de 10 000 lei, ceea ce constituie 500 unități convenționale, adică minimumul prevăzut de art.238 Cod penal, precum și la concluzia eronată că neîntemeiat, în cadrul examinării cauzei în prima instanță, prin ordonanța procurorului din 18.11.2013 a fost modificată învinuirea adusă inculpatei Piscariova Liudmila de la art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal la art.238 Cod penal.

Totodată, instanța de recurs a conchis că instanțele de fond greșit au ajuns la concluzia de achitare a lui Piscariova Liudmila pe art.238 Cod penal, motivând prin faptul că din momentul primirii creditului în sumă de 10 000 lei, aceasta a rambursat suma de 1 551,52 lei, adică dauna fiind mai mică de 10 000 lei, întrucât restituirea parțială sau totală a prejudiciului cauzat BC „UniversalBank” SA urma a fi considerată de către instanțele de judecată drept o circumstanță atenuantă, prevăzută de art.76 alin.(1) pct. e) Cod penal, de care urma a se ține cont la stabilirea pedepsei, dar nu ca o circumstanță care ar duce la achitare.

La fel, instanța a indicat că procurorul, în cadrul cercetării judecătorești, s-a referit la o probă suplimentară, adusă în sprijinul învinuirii imputate inculpatei, și anume contractul constitutiv și statutul societății „Akela”, care în cap.(3) pct.3), 12), stipulează că „actele cu caracter financiar, material, proprietate și de credit, ce servesc bază pentru eliberarea banilor se semnează de director, contabil șef sau adjuncții lui”, asupra căreia instanța de apel nu s-a expus în conformitate cu prevederile art.414 alin.(6) Cod de procedură penală.

Instanța de recurs a mai menționat că, instanța de apel nu a dat apreciere raportului de expertiză nr.419 din 24.08.2012, conform căruia semnătura din certificatul de salariu nr.53 din 15.12.2010, la rubrica „contabil”, nu a fost a contabilului Voloșina Tatiana, mai mult, aceasta a declarat că nu mai activează ca contabil din martie 2010, prin urmare dânsa s-a eliberat cu 8 luni înainte de a fi întocmit certificatul de salariu prezentat băncii de către Piscariova Liudmila.

Astfel, instanța de recurs a menționat că pentru a beneficia de un credit, certificatul de salarizare urma să fie semnat nu numai de către inculpată, dar și de contabilul care activa în cadrul societății.

7.Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2015, a fost admis apelul procurorului, casată sentința din alte motive, inclusiv din oficiu și pronunțată o nouă hotărâre, prin care procesul penal intentat în baza art.238 Cod penal în privința Piscariova Liudmila a fost încetat, aceasta fiind recunoscută vinovată de săvârșirea contravenției prevăzute de art.106 Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional, din motivul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale, în temeiul art.30 Cod contravențional.

Instanța de apel a constatat că Piscariova Liudmila, având intenția de a dobândi credit prin înșelăciune, acționând cu intenție directă, dând-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscând cu certitudine că certificatul de salariu nr.53 din 15 decembrie 2010, conform căruia este angajată și salariată IPC „Akela” SRL cu un salariu lunar în sumă de 3 246, 69 lei, este fals, la 21 decembrie 2010, a prezentat cu bună știință actul menționat împreună cu alte documente necesare la oficiul central al BC „UniversalBank” SA, amplasat pe adresa mun. Chișinău bd. Ștefan cel Mare 180, solicitând eliberarea creditului în sumă de 10 000 lei. În aceeași zi, fiind duși în eroare de documentele false prezentate, factorii de decizie a oficiului central al BC „UniversalBank” au încheiat cu Piscariova Liudmila contractul de credit și au eliberat ultimei un credit în sumă de 9 400 lei (cu comisioanele extrase de la bancă).

Instanța de apel a stabilit că, vinovăția inculpatei se confirmă prin probele prezentate la materialele cauzei, cercetate în ședința de apel minuțios, fără a fi depistate careva încălcări de procedură la acumularea lor, și anume: prin declarațiile inculpatei Piscariova Liudmila, a martorilor Voloșina T. Istrate L. și Iavorschi A.; raportul de expertiză nr.419 din 24.08.2012, conform căruia textul manuscris din certificatul de salariu nr.53 din 15.12.2010 pe numele lui Piscariova Liudmila nu a fost îndeplinit de Voloșina Tatiana, dar de altă persoană, semnătura din rubrica „conducătorul” din certificat a fost îndeplinită de inculpată, iar semnătura din

rubrica „contabil” a fost îndeplinită de o altă persoană; răspunsul Inspectoratului Fiscal de Stat, din care rezultă că, conform bazei de date agentul economic „Akela” SRL nu a prezentat nici o dare de seamă la salariul și alte plăți efectuate de către patron în folosul angajaților; răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale, conform căruia Piscariova Liudmila a fost înregistrată ca persoană asigurată în sistemul public de asigurări sociale și i-a fost atribuit cod personal, însă pentru anul 2010 pentru Piscariova Liudmila, forma REV 5 nu a fost prezentată de nici o întreprindere; contractul de credit din 21.12.2010.

La fel, instanța a mai menționat că, faptul că certificatul de salariu nu a fost semnat de către contabilă Voloșina Tatiana, se confirmă prin declarațiile acesteia, care a relatat că nu mai activa la SRL „Akela”, eliberând-se cu 8 luni înainte de întocmirea certificatului de salarizare.

Totodată, instanța de apel a indicat că latura obiectivă a infracțiunii incriminate de dobândire a creditului prin înșelăciune trebuie să aibă urmările prejudiciabile, constând în daune în mărime mai mare sau egală cu 500 unități convenționale. În acest sens, instanța a reținut că inculpata Piscariova Liudmila a primit nemijlocit de la BC „UniversalBank” SA o sumă mai mică de 10 000 lei, cu comisioanele extrase de bancă, și anume suma de 9400 lei, iar prejudiciul adus băncii la ziua adresării în organele de drept, potrivit plângerii depuse, constituia 8 448,48 lei. Astfel, instanța de apel a concluzionat că, întrucât nu a fost cauzată băncii daună în sumă de 500 unități convenționale, prevăzută de dispoziția art.238 Cod penal, nu există latura obiectivă a acestei infracțiuni, din care considerente a conchis că faptele inculpatei cad sub incidența prevederilor art.106 Cod contravențional.

În conformitate cu prevederile art.332 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel a încetat procesul penal în baza art.238 Cod penal, cu atragerea lui Piscariova Liudmila la răspundere contravențională, iar în baza art.441 alin.(1) lit. b) Cod contravențional, procesul contravențional a fost încetat, din motivul intervenirii termenului de prescripție.

8. Împotriva hotărârii menționate au declarat recursuri ordinare:

- **Procurorul**, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța nu a supus unei aprecieri corecte probele administrate în cauza penală; - instanța nu a adus motive pertinente, precum că lipsește urmarea prejudiciabilă prevăzută de norma penală imputată inculpatei, și anume că prejudiciul cauzat este mai mic de 500 unități contravenționale, de rând ce inculpata conform contractului a solicitat și primit credit în sumă de 10 000 lei;

- **Avocatul Luca Alexandru în numele inculpatei**, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei cu menținerea sentinței, pe motiv că acuzarea și-a bazat învinuirea pe răspunsurile date de Casa Națională de Asigurări Sociale și de Inspectoratul Fiscal de Stat, precum că nu au fost prezentate careva dări de seamă, însă aceste răspunsuri nu dovedesc vinovăția inculpatei, deoarece conform declarațiilor martorului Voloșina Tatiana și a copiilor dărilor de seama prezentate anterior, salariul inculpatei corespunde cu cel indicat în certificatul de salarizare; - declarațiile martorilor au fost apreciate critic, nimeni din ei nu a relatat nimic despre pretinsul fals a

certificatului de salariu; - constatările din raportul de expertiză grafoscopică nr.410 din 15.12.2010, depășesc limitele admise ale examinării; - relațiile dintre Piscariova Liudmila și BC „UniversalBank” SA poartă un caracter civil, în acest sens este hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 22.11.2011 de încasare a datoriei, deci faptul dat deja a fost obiect al examinării judiciare.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Supreme de Justiție din 20 decembrie 2016, recursurile declarate au fost admise, decizia a fost casată total și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției, instanța de recurs a indicat că instanța de apel nu a îndeplinit prevederile art.417 alin.(1) pct.7)-8) Cod de procedură penală, din sensul cărora rezultă că nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

Conform apelului declarat, procurorul a invocat ilegalitatea sentinței din motiv că instanța nu a dat apreciere obiectivă probelor cauzei și înscrisurilor prezente în materialele dosarului, care dovedesc vinovăția inculpatei în săvârșirea faptei imputate.

Instanța de apel a admis din alte motive apelul procurorului, a casat sentința de achitare a lui Piscariova Liudmila și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a încetat procesul penal cu atragerea inculpatei la răspunderea contravențională, în baza art.106 Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional din motivul intervenirii termenului de prescripție.

În motivarea hotărârii date instanța a indicat că, Piscariova Liudmila a primit nemijlocit de la BC „UniversalBank” SA o sumă mai mică de 10 000 lei, fiind extrase comisioane, iar prejudiciul băncii la ziua adresării în organele de drept constituia suma de 8 448,48 lei.

Ajungând la o astfel de concluzie, instanța de apel nu a dat apreciere obiectivă probelor cauzei care, în opinia procurorului, cert confirmă vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.238 Cod penal și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, instanța nu a dat apreciere, în conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală, tuturor probelor administrate în cauză, inclusiv și originalului dosarului de creditare, din care rezultă că inculpata a solicitat și a primit de la BC „UniversalBank” SA credit în sumă de 10 000 lei, intenția acesteia fiind îndreptată spre primirea anume a acestei sume, iar faptul că dânsa a rambursat suma de 1 551,52 lei, nu o eliberează de răspundere penală, fiindcă infracțiunea de rezultat presupune executarea acțiunii și producerea rezultatului respectiv, ce la caz s-a realizat deoarece infracțiunea s-a consumat, în momentul, în care a apărut urmările sociale periculoase, adică când inculpatei i-a fost eliberat creditul în sumă de 10 000 lei. Circumstanța că inculpata a restituit parțial prejudiciul cauzat, urmează a fi luat în considerație doar la soluționarea acțiunii civile și nici decum la calificarea acesteia.

Astfel, instanța de recurs a considerat pripită concluzia instanței de apel, precum că fapta inculpatei nu constituie elementele infracțiunii imputate, dar constituie o contravenție.

Totodată, instanța de apel nu a ținut cont de indicațiile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție menționate în decizia din 16.12.2014, care a indicat în mod expres că la adoptarea deciziei anterioare instanța de apel a omis faptul că Piscariova Liudmila a solicitat și a primit de la BC „UniversalBank” SA un credit în sumă de 10 000 lei, ceea ce constituie 500 unități convenționale, adică minimumul prevăzut de art.238 Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel, încălcând prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, care stipulează că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sânt obligatorii în măsură în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului, nu a îndeplinit indicațiile instanței de recurs. În această ordine de idei, recursul procurorului este întemeiat.

Circumstanțele expuse supra atestă că, instanța de apel a comis erori de drept, care nu pot fi corectate de instanța de recurs, decizia atacată urmând a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

La etapa judecării recursului procurorului, a fost depus recurs și de către partea apărării, referitor la nevinovăția inculpatei Piscariova Liudmila în săvârșirea contravenției, pentru care instanța de apel a considerat-o vinovată, solicitând menținerea sentinței primei instanțe, instanța de recurs a considerat necesar a admite ambele recursuri ordinare, instanța de apel având obligația de a verifica toate motivele invocate de recurenți, inclusiv motivele referitor la calificarea acțiunilor lui Piscariova Liudmila.

10. Rejudecând cauza, prin decizia din 07 aprilie 2017, Colegiul penal al Curții de Apel a admis apelul declarat de procuror, din alte motive și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit căreia procesul penal în privința lui Piscariova Ludmila învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art.238 alin.(1) Cod penal, pe motiv că fapta comisă constituie o contravenție prevăzută de art.106 Cod Contravențional.

A fost încetat procesul contravențional în baza art.441 alin.(1) lit. b) Cod Contravențional în privința lui Piscariova Ludmila din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională prevăzut la art.30 Cod Contravențional.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a atestat că în acțiunile inculpatei Piscariova Liudmila nu sunt întrunite elementele componente de infracțiune prevăzute la art. 238 alin.(1) Cod penal, în acțiunile ultimei fiind prezente elementele contravenției prevăzute de art.106 Cod Contravențional.

Astfel, prima instanță la adoptarea sentinței în privința lui Piscariova Liudmila urma a soluționa chestiunile prevăzute la art.385 alin.(1) Cod de Procedură Penală, luând în considerație toate mijloacele de probă administrate în primă instanță.

Prin urmare, instanța de apel a punctat că prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită normelor citate mai sus. Or, instanța de apel, ținând cont de prevederile art.27, 99-101 Cod de Procedură Penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le prin prisma admisibilității, pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, conchide că din probele administrate la materialele dosarului rezultă vinovăția inculpatei Piscariova Liudmila, în comiterea componente de infracțiune prevăzute de art. 106 Cod Contravențional.

În continuare, instanța de apel cercetând materialele cauzei și dând o nouă apreciere probelor administrate a constatat că Piscariova Liudmila, în vederea obținerii unui credit în mărime de 10 000 lei, a prezentat la BC „Universalbank” SA un certificat fals, fapt confirmat prin raportul de expertiză nr.419 din 24.08.2012, primind nemijlocit de la BC „UniversalBank” SA suma de – 9 400 lei, cu comisioanele extrase de bancă, iar prejudiciul adus băncii la ziua adresării în organele de drept constituia 8 448,48 lei, potrivit plângerii depuse.

Sub acest aspect, instanța de apel a reținut că pentru aplicarea răspunderii în baza art.238 Cod penal, este necesară cauzarea unui prejudiciu în mărime de 500 de unități convenționale. Reieșind din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.207 din 29.07.2016, în vigoare de la 16.09.2016, rezultă că o unitate convențională este egală cu 50 de lei.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că nu există latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.238 Cod penal - astfel nefiind cauzat băncii daună în sumă de 25 000 lei (500 unități convenționale x 50 de lei).

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a constatat că la caz, sunt prezente elementele constitutive ale contravenției prevăzute la art.106 Cod Contravențional, adică, cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, în cazul în care fapta nu prezintă o sustragere și nu întrunește elementele unei infracțiuni.

În situația dată, se impune aplicarea prevederilor art.30 Cod contravențional (în redacția de până la intrarea în vigoare a legii nr.134 din 17.06.2016), potrivit căruia termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de 3 luni din data săvârșirii contravenției, din motiv că fapta contravențională a fost săvârșită în anul 2010.

11. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul A. Luca în numele inculpatei a atacat-o cu recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea cererii de recurs, recurentul afirmă că instanța de apel a analizat superficial conținutul declarațiilor martorilor T. Voloșina, A. Grișenco și C. Seniuc, fără a da o apreciere obiectivă acestor probe.

Totodată, avocatul menționează că inculpatei Piscariova Liudmila nu i s-a imputat falsul cărorva semnături care au servit drept obiect al expertizei grafoscopice nr.419 din 24.08.2012, dimpotrivă semnătura inculpatei din toate înscrisurile îi aparține.

Prin urmare, recurentul susține că constatările instanței de apel privind falsul certificatului de salarizare nr.53 din 15.10.2010, în modul în care este expus în învinuire, constituie o eroare gravă.

Conform prevederilor art.414 Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror noi probe prezentate, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. În cazul dat, instanța de apel nu a îndeplinit aceste prevederi ale legii, precum și explicațiile Plenului curții Supreme de Justiție

date la punctul 14.7 al Hotărârii nr.22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordin de apel, din sensul cărora rezultă că instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate, ce denotă nemotivarea soluției și nesoluționarea fondului cauzei.

Așadar, recurentul punctează că instanța de apel trebuia să se pronunțe asupra următoarelor chestiuni de fapt și anume: dacă fapta imputată s-a săvârșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; dacă probele corecte au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În contextul dat, instanța de apel urma să țină cont de prevederile art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă urma să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării, or, instanța de apel urma să examineze toate argumentele și probele, expunându-și poziția pe fiecare în parte, inclusiv pe declarațiile inculpatei și a martorilor apărării.

În drept, recurentul își întemeiază recursul pe prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

13. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că acesta urmează a fi respins, cu menținerea deciziei contestate, iar în vederea susținerii acestei statuări se expun următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit prevederilor art.34 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu dispoziția art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca fiind inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale ori nu este întemeiat legal. Recursul este neîntemeiat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Analizând recursul declarat, Colegiul penal lărgit constată că recurentul invocă temeiurile stipulate la art.427 pct.6) alin.(1) Cod de procedură penală, și anume că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Colegiul lărgit menționează, că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea a faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Așadar, Colegiul penal constată că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar decizia instanței de apel trebuie să conțină temeuri de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul lărgit consideră, că argumentele aduse de recurent în susținerea solicitărilor sale, au constituit obiect de examinare în instanța de apel, și asupra acestora instanța s-a expus în mod detaliat, așa cum este indicat în pct.10 al prezentei decizii, dând o apreciere probelor conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar tuturor probelor în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ajungând la o concluzie corectă privind încetarea procesului penal în privința inculpatei Piscariova Liudmila învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute la art.238 alin.(1) Cod penal, din motiv că fapta acesteia constituie contravenția prevăzută la art.106 Cod contravențional, concluzii pe care instanța de recurs și le însușește.

În continuare, Colegiul penal lărgit v-a respinge argumentele recurentului, precum că constatările instanței de apel privind falsitatea certificatului de salariu nr.53 din 15 decembrie 2010, constituie o eroare gravă, ca fiind neîntemeiate și lipsite de suport juridic.

În susținerea concluziei date, Colegiul penal menționează că la baza constatărilor date, instanța de apel a pus raportul de expertiză nr.419 din 24.08.2012, prin care experții au constatat că *„textul manuscris din certificatul de salariu nr.53 din 15.12.2010 pe numele lui Piscariova Liudmila nu a fost îndeplinit de Voloșina Tatiana, dar de altă persoană. Semnătura din rubrica „conducătorul” din certificatul de salariu pe numele lui Piscariova Liudmila a fost îndeplinită de Piscariova Liudmila și semnătura din rubrica „contabil” nu a fost îndeplinită de către Voloșina Tatiana, ci de o altă persoană.”* (f.d.124-125 vol. I).

În contextul dat, instanța de apel a fost în îndrept să-și fundamenteze concluziile în baza acestei probe, deoarece este o probă administrată conform prevederilor legale, nu a fost contestată de către părți, mai mult că acestea în temeiul art.151 alin.(5) Cod de procedură penală, au dispus de dreptul să facă obiecții, precum și să ceară a se pune expertului întrebări suplimentare, a se efectua expertiza suplimentară, ori o expertiză repetată.

Tot aici, Colegiul penal lărgit accentuează că în cazul în care este necesară explicarea unor fapte sau circumstanțe ale cauzei, instanța de judecată poate folosi cunoștințele unui specialist, dispunând, la cererea părților efectuarea unor constatări tehnico-științifice, însă nicidecum instanța de judecată nu este abilitată de a efectua acest gen de constatări, precum invocă recurentul în cererea de recurs.

În circumstanțele descrise supra, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel just și întemeiat a ajuns la concluzia că fapta săvârșită de către inculpată constituie contravenția prevăzută la art.106 Cod contravențional. Soluția dată este bazată pe probele administrate în dosar și respectiv motivată obiectiv și multilateral în decizia contestată.

În atare situație, Colegiul penal lărgit respinge, ca fiind neîntemeiate alegațiile recurentului. Invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei în instanța de apel, urmează a fi motivate corespunzător privind esența acestora asupra circumstanțelor constatate și reținute de instanțele de judecată.

De asemenea, Colegiul penal lărgit nu poate să rețină argumentele recurentului privind faptul că instanța de apel nu a respectat cerințele art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, care obligă instanța de apel să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererea apel. Urmează a se accentua că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere a probatoriului și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale de condamnare, adică așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza dată. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect de a înceta procesul penal în privința lui Piscariova Liudmila pe art.238 alin.(1) Cod penal, pe motiv că fapta comisă constituie o contravenția prevăzută de art.106 Cod Contravențional.

Pe de altă parte, Colegiul penal lărgit, lecturând criticile recurentului, constată că acesta se referă mai mult la chestiunea de apreciere a probelor. Așadar, reieșind din analiza textuală a recursului ordinar declarat, se atestă că recurentul expune conținutul tuturor probelor cercetate de către instanțele de fond, care au concluzionat corect că ele constituie un ansamblu de probe pertinente și concludente, care dovedesc vinovăția lui Piscariova Liudmila în comiterea contravenției prevăzute de art.106 Cod contravențional.

Față de cele expuse supra, se impune precizarea că, chestiunea de apreciere a probelor invocată la etapa judecării recursului ordinar, nu va fi apreciată, deoarece la această etapă, instanța nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Colegiul penal lărgit nu va analiza și verifica probele administrate în cauza dată, mai mult ca atât, că nu s-a constatat vreo oarecare discrepanță între cele reținute de instanțele de apel în vederea adoptării soluției date și conținutul real al probelor.

În contextul dat, Colegiul penal lărgit reține aprecierile instanței de apel, indicând că aceasta corect a menționat că critica inculpatului referitoare la modul de apreciere a probelor nu poate fi luată în considerație, deoarece la faza judecării cauzei instanța de judecată apreciază probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

De altfel, simplul fapt că există două puncte de vedere distincte cu privire la modul de apreciere a probelor, nu este motiv suficient și plauzibil pentru casarea deciziei contestate și adoptarea unei hotărâri de menținere a sentinței de achitare a Liudmilei Piscariova.

În consecința celor menționate mai sus, Colegiul penal lărgit statuează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prevăzute la

art.art.414-419 Cod de procedură penală și a adoptat o decizie legală și întemeiată, din aceste considerente nu există careva temeiuri pentru admiterea recursului în sensul declarat de avocatul Luca Alexandru în numele inculpatei.

14. În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat avocatul Luca Alexandru în numele inculpatei împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2017, în cauza penală privind-o pe *Piscariova Liudmila xxxxx*, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 11 mai 2018.

Președinte

Anatolie Țurcan

Judecători

Luiza Gafton

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru